

GABRIELE D'ANNUNZIO

Ο ΕΡΜΗΣ

FUNUS TACITUM

Όταν ξαπλώνομαι στο στρώμα μου, θλιβερός και νυσταγμένος, γιατί στο τέλος τίποτα πειθὺ νὰ μὲ πλανέσῃ δὲ μπορεῖ (μισοσβυστὰ τὰ τελευταῖ' ἀστέρια, τρέμουν, καθρεφτισμένα στοῦ ταραγμένο βάλτο),

Ἀργά, μὲς τῇ ψυχρῇ σκιά, γεννιέται ἕνα πρόσωπο γυναίκας, καὶ μεγαλώνει· καὶ τὸ μεγάλο τοῦτο ζωντανὸ λουλούδι, στέλνει μου, τὸ λαμπρὸ φῶς τῶν γυμνῶν μελῶν του.

Ξαναῤυσφόνω τὸ μέτωπο· μέσα στὴ νάρκη μου, μιὰ ἔξαψη ξώφρενου μίσους μὲ πνίγει, μιὰ βίαιη μανία νὰ θρυμματίσω τὴ βουβὴ τούτη

Φόρμα, αὐτοῦ τοῦ ὀλέθριου Ἑρμῆ τῆς ἀγάπης, ποὺ στέκεται κεῖ δά, θωρώντας τὸ ρημαγμένο δάσσο τῶν εἴκοσι μου χρόνων.

Η ΧΙΜΑΙΡΑ

Όταν, ἐρωτική μαινάδα, ἡ ὥραία Χίμαιρα, ἔσερνε σὲ ρόδι-νους λαβύρινθους, τὸ λαχανιασμένο κοπάδι, τῶ λευκῶν ἐφήβων, πού, κρεμόταν ἀπ' τὴν κόμη της,

Αὐτοί, βαμμένοι στοῦ ἴδιου τους αἵμα, γελοῦσαν στὰ φιλιὰ καὶ τὰ νύχια τῆς τερατώδικης λέαινας· ὕστερα λιγοθυμοῦσαν μέσα στὴ φλόγα τῆς μεγάλης χαίτης, σὰν λιγωμέν' ὑάκινθοι.

Ἔτσι, ὡ ὄνειρο, πετιοῦνται πρὸς τὶς θλιβερὲς ἀνγές σου, τὰ πνεύματα, πού, ἀπ' τὴν καρδιά μου, δραπετεύουν, ὅλα μαζὺ καὶ θορυβώδιστα.

Ἀκλουθᾶν, ἀλαλιασμένα, τὴν τυφλή τους μοῖρα, κι' ἀκούοντας τὸ μουγκρητὸ τοῦ κοντινοῦ θανάτου, γελοῦνε, μεθυσμέν' ἀπὸ πόνο καὶ χαρά.

ΤΑ ΚΡΙΝΑ

Όταν γιὰ πρώτη φορὰ, μοῦ δόθηκε μὲ μιὰν ἀπέραντη κραυγὴ (ἡ ψυχὴ μου τρέμει ἀκόμα) μιὰ μεγάλη ἀγκαλιὰ κρῖνα, σύμβολο ἄγνό, ἀνάδινε στοῦ στρώμα δίπλα, τὸ θυμίαμά της τὸ καθάριο.

Σήμερα πού ὅλες μου οἱ αἰσθησες ἁμαρτωλά, μέσα της πίνουν, τὴν ὑπέρτατην ἡδονή, τὸ ἀναίβασμα ἀκούω, τοῦ αἱμάτων μου ν' ἀδυνατίζει, καὶ θαρρῶ ν' ἀκούω τὸ μουγκρητὸ τοῦ θανάτου.

Μὰ τὰ κρῖνα (ἐνῶ τὰ μάτια μου, ἓνα πέπλο σκοτινιάζει τα, κ' ἐνῶ ἀπὸ τὸ πέπλο τοῦτο πίσω, ἡ ψυχὴ μου ἀπολησμονᾷ τὰ πάντα, τὰ κρῖνα, τὰ κρῖνα, κάπου κάπου,

Ψηλὰ καὶ μόνα, ἡ ψυχὴ μου βλέπει τα, νὰ λάμπουν μὲς τὸν ἥσκιο, τὴ στιγμὴ ὅπου ἐτοιμοθάνατη μέσα στὴν ἡδονή, ξαναβουτᾷ.

ΑΠΑΝΩ Σ' ΕΝΑ "ΕΡΩΤΙΚΟ" ΤΟΥ GRIEG

Ἑρυνία ! Τέτοιο εἶναι τὸ τραγικὸ σου τῶνομα. Μέσα σου ζεῖ ἀκόμα ἡ πανάρχαια δύναμη. Ἡ ἀπέραντη νύχτα, ὦ Μαινάδα, ἀνατριχίασεν ὅλη, στὸ μόνο ἀνάδεμα τῆς κόμης σου.

Ὅταν, φανερώνησαι, σὰν φλόγα, στὸ κατώφλι μου μπροστά, μὲς τὴν πορφυρῇ σου ρόμπα πού φεγγοβολᾷ, μιὰν ἀνατριχίλα τρέχει ἀπ'α' στὰ κόκκαλά μου, καὶ τὸ τραγικὸ σου τῶνομα, ἡ ψυχὴ μου κραῖζει το.

Μὰ εἶσαι χλωμή, τὴ νύχτα τούτη, ὦ Ἑρυνία. Πόσο εἶσαι χλωμή ! Μὴν ἄνοιξες τὶς φλέβες σου κ' ἔβαψες τὴ ρόμπα σου ;

Ἄκου, τὶ τραγουδᾷ ἡ θάλασσα : ὕμνους νεκρικοὺς. Καὶ ξανανέωσε μέσα μου τὴν ἀνέλπιδη παραφροσύνῃ, πού ἀφαιροῦσε τὸν ὕπνο τοῦ Ὁρέστη.

ΤΟ ΨΕΜΑ

Ὅχι, δὲν πονῶ. Ἄν εἶμαι σιωπηλός, τὰ βράδυα, ὅταν κάθομαι στὰ πόδια σου μπροστά, (ὦ τὸν τρόμο τοῦ ἐρχόμενου νυχτιάτικου μαρτύριου, μὲς τὸ μεγάλο λευκὸ κρεβάτι !) πίστεψέ με :

Εἶναι γιὰ ν' ἀπολάβῃ τελειότερα ἡ ψυχὴ μου, τούτῃ τὴν τερπνὴ γαλήνη (μέρα νύχτα, μιὰ σκέψη ἀφανίζει τὴ ψυχὴ μου, ἀδιάκοπα, ἀδιάκοπα)

Τούτῃ τὴν τερπνὴ γαλήνη πού μὲ σκεπάζει μὲ μιὰ χαρά, πολὺ ἀσυνεῖθιστ' ἴσως. (Εὐδόκησε Κύριε, νὰ μπορέσω πάντα νὰ κρατῶ, τὸ φοιχτό μου μυστικὸ !)

Ἄχ, τούτῃ ἡ μεγάλῃ ἄρνηση καὶ λήθη τῶν πάντων, στὰ πόδια σου μπροστά ! Εὐλόγημένη νᾶσαι ! (Ἡ ψυχὴ μου δὲ θὰ γνωρίσῃ ποτές τὴ λήθη, ποτές τὴ λήθη, ποτές !) Εὐλόγημένη νᾶσαι !

ΜΙΑ ΘΥΜΗΣΗ

Αὐτὰ τὰ ὑπερκόσμια μάτια, ποὺ σὰν δυὸ φάροι φάνηκαν στὴν πλανεμένη μου ψυχὴ, ἴσως νὰ σκοτινιάσουν θὰν τὰ ἰδῶ, μὲς τὴν ἀργὴ λήθη.

Ἴσως νὰ σ' ἀποξέχασω, πεσμένη μὲς τὶς ἄβυσσες τοῦ Χρόνου, ὦρα μοιραῖα, ὅπου ἤπια τὴν ἄγνωρη μέθη.

Ἴσως νὰ χάσω τὴ μνήμη τοῦ κακοῦ ποὺ μοῦ προξενήσατε, ὦ ἄνθρωποι, καὶ τοῦ καλοῦ ποὺ μοῦ κάματε, κι' ὅλων τῶν ἄλλων θνητῶν

πραγμάτων· μὰ ὅχι καὶ τὴ δική σας, ὦ γυναῖκες, ποὺ σὲ κείνην τὴν θανατερὴν ἀκρογιαλιά, κάτω ἀπὸ κεῖνον τὸν τρικυμισμένον οὐρανό, οὐρλιάζατε σὰν ὕαινες.

Οὐρλιάζανε ἀγνάντια στὴν ἀγριεμένη θάλασσα, πιὸ δυνατὰ κι' ἀπὸ τῶν κυμάτων τὸ βογγητό· οὐρλιάζανε μέσα στὴ νύχτα, ἀθώρητες, δίχως ἀνάπαψη.

Κι' ἀνάμεσα στὶς ἀκατάπαυτες κραυγές τους, στιγμιαῖα ἀκουόνταν, διαπεραστικὰ σφυρίγματα, πουλιῶν ποὺ χαμοπετούσανε κοπαδιαστά.

Ἡ γλαλὴ τρομοκρατοῦσε τ' ἀκρογιάλι. Πρὸς ποιοὺ νανάγιο οὐρλιάζανε ; Τὶς ἄκουσα μὰ δὲν τὶς εἶδα.

Ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ σύννεφα, πέφτανε ἀδρὲς σταλαματιές, γλιάρες σὰν ἀπὸ αἷμα, ἢ σὰν δάκρυα. Καὶ μοῦ φάνηκε πῶς πίσω μου, ἡ γλαλὴ, ὅλο κι' ἔκραζε, ἓνα ὄνομα, κάποιο ὄνομα !

PAMPHILA

Ἀφοῦ, κανένas ἔρωτας ἀνθρώπινος, δὲν ἱκανοποιεῖ τὸν ὑπέροχο τεχνίτη ποὺ δὲν ἀνέχεται ξένη σκιά ἀπάνω στὴν κατάρχησή του· ἀφοῦ ἡ γυναῖκα εἶν' ἀμαρτωλή, κι' αἰώνια ἡ πληγὴ της· ἀφοῦ κανένas οὐρανός, δὲν προσφέρει μου, ἀκόμα, κείνην ποὺ δὲ δόθηκε ποτές·

Σήμερα ἡ ἀπόκρυφη τοῦ ὄνειρου μου δύναμη, γιὰ τὴν ὑπέριστατη μου ἀηδία, ἐπικαλεῖται, κείνην, ποὺ πάθθηκε ἀπ' ὅλους, μέσα στὸ κρεβάτι της, στὸ στανροδόμι ἀπάνω, ὅπου ἡ ἀκάθαρτη ἀνάγκη, τραβήξε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κουπιοῦ, τοὺς μεθυμένους στρατιῶτες, ἓναν ἄγνωστο συρφετό.

Κεῖνην ποὺ δόθηκε μὲς στὸ ἀσημένιο της κρεβάτι, στοὺς δοῦκες καὶ τὰ πριγκιπόπουλα, ποὺ στάλαξε τὸ θανατερό της δηλητήριο μὲς τὸ αἷμα τὸ πιὸ πλούσιο, ποὺ χρωμάτισε μὲ πολύτιμα φκιασίδια τὴ γλωμάδα της, ποὺ στόλισε μὲ πετράδι' ἀτίμητα τὸ στήθος της, καὶ βάρυνε μὲ δαχτυλίδια τὸ ἄχρωμο της χέρι :

Ἀποχτημένη ἀπ' ὅλους, ἀπ' τὸ βασιλεῖα καὶ τὸ ζητιάνο, καλυμμένη μὲ ἀμνημόνευτα χάρδια, ἡ τελευταία σου ἀπόγονη, ὦ Ἑλένη, αὐτή, ποὺ τὸ ἀρχαῖο της μυστήριο, σκεπάζει ἀκόμα τὶς ὁμορφιεὶς ποὺ ἡ Τρωάδα εἶδε νὰ λάμπουν μὲς τὸν ἥλιο !

Αὐτὴ εἶναι ποὺ θ' ἀγαπήσω. Στ' ἀμαρτωλά της μέλη ἀπάνω, τὸ γήινο πόθο ὅλον θὰ δρέψω, τὸν ἔρωτα ὅλου τοῦ κόσμου θὰ γνωρίσω· στὰ μάτια της μέσα σκοτεινῶν πραγμάτων σύννεφα θὰ κυνηγήσω· κάτω ἀπ' τὸ στεῖρο της βυζί, ν' ἀρροχτυπᾷ θ' ἀκούσω τὴ βαθειὰ καρδιά της.

Τὰ χέρια της θὰ φιλήσω, τὰ πολύνγνωρά της χέρια, ποὺ χαδέψαν, τὸ μαλλιαρὸ πηγοῦνι τοῦ πιλότου, ποὺ γυρνᾷ ἀπὸ θάλασσεσ ἀγνοημένες, καὶ ποὺ αὐλακώσαν μὲ ἀργὰ κινήματα τὰ μαλλιά τοῦ στοχαστικοῦ παλληκαριοῦ, ἐνῶ πλανιόνταν ἀνάμεσα στὶς μεγάλες σιωπές,

τῆς ἀφέγγαυτης νύχτας, τούτῃ ἡ ψυχὴ, ἡ χαμένη μέσα στ' ὄνειρο· τὰ χέρια της θὰ φιλήσω, ὅπου τὰ μῦρα θὰ δημιουργήσαν μιὰν ὑπερφυσικὴ λευκότη· καὶ τὰ μουσικά της δάχτυλα, ποὺ θᾶκαμναν ἴσως μιὰ φορὰ μέσα στοὺς ἄνεμους τῆς Λέσβου, ν' ἀχολογᾷ, μιὰ λῦρα, στὸ γενέθλιο,

Αἰγαῖο, κεῖ ὅπου οἱ ροδωνιές, τῆς Μυτιλήνης ἀνάδιναν ἀρώματα, ποὺ ἀγαποῦσαν οἱ μυστικὲς φιλενάδες τῆς Σαφῶς μὲ τὴ μενεξεδένια κόμη· θὰ φιλήσω ἀπάνω στοὺς καρπούς της τὶς πιὸ γαλαζιές φλέβες της· ἀπὸ τὰ χεῖλια της τὰ ξεδιάντροπα, βουβὸς ἐγώ, τὸ λόγο τοῦ πόθου θ' ἀποσπᾶσω,

πιὸ λάγνο, κι' ἀπὸ τὸ φιλί. Ὅλα τὰ πιὸ φλογερὰ καὶ τὰ πιὸ γλυκὰ ὀνόματα, ποὺ θᾶδωσε, στοὺς μύριους ἀγαπητικούς της, μέσα σὲ μιὰ κραυγὴ, ἢ ἓναν ἀναστεναγμό, θὰν τὰ γνωρίσω· θὰ πῶ, σταλαματιά, σταλαματιά, τ' ἀρώματα τῶν πιὸ ἀπόμακρων δασσῶν, μέσα στὴ ρευστὴ πνοή της.

Στὰ μάτια της μέσα, σκοτεινῶν πραγμάτων σύννεφα θὰ κυνηγήσω· κάτω ἀπ' τὸ στεῖρο της βυζί, ν' ἀρροχτυπᾷ θ' ἀκούσω τὴ βαθειὰ καρδιά της. Καὶ θὰ τὴν ἀγαπήσω ! Στ' ἀμαρτωλά της μέλη ἀπάνω, ὅλο τὸ γήινο πόθο θὰ δρέψω, καὶ θὰ γνωρίσω τὸν ἔρωτα ὅλου τοῦ κόσμου.

ΣΤΗ ΒΥΖΑΣΤΡΑ ΜΟΥ

Κρυερή μὰ καθάρια, ἡ χριστιανικὴ νύχτα, βασιλεύει πάνω στὶς ἀνθρώπινες κατοικίες.—ὦ σὺ, ποὺ μέσα στὸ ἀπόμακρο σου σπίτι, μὲ τὰ προνοητικά σου δάχτυλα, τῶν ἀρνιῶν σου γνέθεις τὸ μαλλί, ὅσο βαστᾷ τοῦ λυχναριοῦ τὸ λάδι, καὶ τὸ κούτσουρο τὴν πυροστιά φωτίζει,

Βυζάστρα, ποὺ μὲ πότισες, τὴν πρώτη μου ζωὴ, καὶ τὸν πρῶτο μου ὕπνο μὲ τὰ μπράτσα σου νανούρισες· ἂν ἀπὸ τὸ μαραμένο στόμα σου, ξανάκουγα κεῖνο τὸ τραγούδι, ἂν ἔβλεπα τὰ δάχτυλά σου, ποὺ ξεφτίζουν τὸ λευκὸ λουλούδι τοῦ μαλλιοῦ, καὶ τὸ ἀδράχτι τὸ κρεμᾶμενο, ποὺ χαμηλώνει,

Καὶ τὸ μέτωπο τοῦτο ποὺ γέρνει μὲ λευκὰ μαλλιά στεφανωμένο, τὸ μέτωπο τοῦτο, ὅπου κάποτε, μ' ἓναν τρόπο θεϊκό, ἡ ἀπλὴ κι' ἀλαφροῖσκιωτη ψυχὴ σου, φανερώνεται μέσα σὲ μιὰν ἀχτίδα, καὶ τὰ βαθουλωτά σου μάτια, τὰ κουρασμένα μάτια σου, ὅπου ὥστόσο κάποτε σπίθες ἀνάβουν,

Ἴσως νάκλαια ἀκόμα δάκρυα σωτήρια, ἴσως καὶ ν' ἀνέβαινε ἀπὸ τὰ βᾶθη μου, κάποια παλιὰ καὶ ἅγια ἀγάπη· καὶ θὰ μοῦ φαινόταν ποῦ μέσα στὸ τραγούδι σου θὰ γινόμουν ξανὰ τὸ ξανθὸ βυζασταροῦδι.—Ἄχ, μακρυνά μου τὰ φριχτὰ πράματα τοῦτα!

Κι' ὅλ' ἡ δροσερότη τοῦ γαλάτου σου, θᾶταν μὲς τὶς φλέβες μου: μιὰ καινούρια γέννηση, μὲς σὲ μιὰν ἀγνότη ἀνέγγιχτου χιονιοῦ. Κι' ὅλη ἡ δροσερότη τοῦ γαλάτου σου, θᾶταν μὲς τὶς φλέβες μου, κι' ὅλ' ἡ καλοσύνη τ' οὐρανοῦ.—Ἄχ, μακρυνά μου τὰ φριχτὰ πράματα τοῦτα.

Γιὰ πάντα μακρυνά, ἀπ' τὴ ξανανιωμένη μου ψυχὴ, ποὺ τὴν σκεπάζει ἡ βρεφικὴ ἀγνότη της! Μιὰ ἀπέραντη λευκότη ἄσπιλη, μιὰ εὐαγγελικὴ φόρμα ἀγάπης, καὶ παντοῦ, ἀναλυμένη ἡ εἰκόνα, μιᾶς Ὑπέρτατης Εὐτυχίας, ποὺ ὅλοι πεθυμοῦν δῶ κάτω.

Μὰ σὺ ποὺ στὸ ἀπόμακρό σου σπίτι, τ' ἀδράχτι σου γυρνᾷς, δὲν φαντάζεσαι τὴν περιπέτεια μου. Μὲ τὰ προνοητικά σου δάχτυλα, τῶν ἀρνιῶν σου γνέθεις τὸ μαλλί, κι' ἀγνοεῖς τὴ μάταιη μου θλίψη, τούτη τὴ νύχτα τὴν κυανὴ καὶ τὴν καθάρια. Τὸ ἀδράχτι σου γυρνᾷ, καὶ τὸ κούτσουρο τὴν πυροστιά φωτίζει κάπου κάπου.

Καὶ γνέθεις καὶ γνέθεις, ὅσο βαστᾷ τὸ λάδι· καὶ νεκρὸ τὸ βυζί σου κρέμεται, βυζάστρα μου.